

cije, a činjenica je da se povjerenstvo za donošenje prijedloga Zakona još nije niti sastalo, niti je dobilo rješenja o imenovanju.

Pomoćnik ministra Ministarstva poljoprivrede mr. sc. Goran Rubin odgovorio mu je kako je povjerenstvo za donošenje Zakona o šumama formirano i uskoro će otpočeti s radom. Prijedlog novog Zakona o šumama očekuje se u trećem kvartalu ove godine.

Predsjednik Nadzornog odbora HŠD-a i tehnički urednik Šumarskog lista Hranislav Jakovac, dipl. ing. postavio je pitanje glede očekivane velike dobiti od poslovanja HŠ d.o.o. i doprinosa u proračunu Države. Naime, mnogima u Vladi, pa i zastupnicima u Hrvatskome saboru, a očito i većini javnosti nije jasno da tu velike dobiti nema ako se uz relativno malu pripomoć iz sredstava OKFŠ-a, kroz ulaganja u uzgojne radove i zaštitu šuma osiguravaju općekorisne funkcije šuma. Zar pitka voda, čisti zrak, zaštita od vjetra i erozije, zdravstvene i rekreativne pogodnosti koje daje šuma i ostale općekorisne funkcije šume nisu dobit za jednu državu. Mali dio tih ulaganja pokriva se iz sredstava OKFŠ-a, a oni korisnici koji ta sredstva uplaćuju smatraju ih parafiskalnim nametom i očekuju da ta ulaganja netko drugi po-

krije, pa još i da uplati keš u državni proračun. Treba se boriti za pravilno tretiranje dobiti u šumarstvu, jer je očito da politika to ne razumije ili ne želi razumjeti te pogoduje onima koji žele svoju dobit povećati na račun općih koristi za društvo u cjelini.

Mr. sc. Ivan Pavelić odgovorio je kako je za smanjenje OKFŠ odgovoran onaj koji je pregovarao o njemu prije izbora u RH i smanjenje parafiskalnih nameta obećano je od bivše Vlade. Ova odluka je donesena prije formiranja sadašnje Uprave, slično kao i ona u kojoj nema šumarstva u imenu resornog ministarstva. Dakle, krivnja je u onom koji je o tome pregovarao.

Oko ostvarivanja profita i prodajnih cijena drveta rekao je kako uvijek treba voditi računa o općem interesu. Svatko u svojoj domeni mora racionalizirati poslovanje i ostvariti dobit.

Restrukturiranje poduzeća biti će temeljeno na znanju, naravno da će politika imati utjecaj kod donošenja strateških odluka, no na operativnoj razini bit će najvažnije znanje.

Nakon završetka stručnog dijela, u Šumarskom domu priređen je domjenak.

ODRŽANA GODIŠNJA KONFERENCIJA MEĐUNARODNE ASOCIJACIJE PRO SILVA EUROPA

Akademik Igor Anić

U francuskom gradiću La Ferte Bernard, u pokrajini Pays de la Loire, oko 150 km zapadno od Pariza, održana je od 27. do 30. lipnja 2012. godine godišnja konferencija međunarodne asocijacije Pro Silva Europa. Domaćini su konferenciju organizirali u obliku trodnevnog skupa koji se sastojao od plenarnog zasjedanja i ekskurzije u šume hrasta kitnjaka.

Plenarno zasjedanje otvorio je predsjednik asocijacije prof. dr. Jean-Philippe Schutz. Dnevni red obuhvatio je sljedeće točke: 1) usvajanje zapisnika prošlogodišnje konferencije iz Ossiacha u Austriji, 2) godišnje izvješće predsjednika aso-

cijacije, 3) blagajničko izvješće, 4) zaštita imena i logotipa asocijacije, 5) deklaracija o klimatskim promjenama, 6) deklaracija o pridobivanju biomase za energiju, 7) deklaracija o mediteranskim šumama, 8) izbor novog predsjednika, 9) određivanje datuma i mjesta sljedeće konferencije, 10) razno.

Zapisnik godišnje konferencije još nije službeno objavljen, pa ćemo ovom prilikom navesti samo neke zanimljivije detalje. Raspravljalo se o deklaracijama asocijacije Pro Silva glede klimatskih promjena, šumske biomase i mediteranskih šuma. Zaključeno je da prva dva dokumenta treba do-

Sudionici ovogodišnje konferencije Pro Silva Europa. Sjedi dosadašnji predsjednik asocijacije prof. dr. Jean-Philippe Schutz. S njegove lijeve strane stoji novoizabrani predsjednik Phil Morgan.

raditi, pa će njihov sadržaj biti naknadno objavljen. Dokument o mediteranskim šumama je usvojen i bit će objavljen na internetskim stranicama asocijacije. Pro Silva Croatia će ga prevesti na hrvatski jezik i objaviti na vlastitim internetskim stranicama. Spomenimo kako je konačna inačica ovog dokumenta pripremljena uz sudjelovanje Pro Silva Croatia. Naše su se primjedbe na izvorni prijedlog dokumenta odnosile na naglašavanje potrebe za očuvanjem šumskoga tla od erozije, aktivnoga pomaganja progresivne silvidinamike te minimaliziranjem značenja silvo-pastoralnih načina gospodarenja u mediteranskim šumama.

Asocijacija je zaštitila ime i logotip Pro Silva. Postupak je pokrenut kada je utvrđeno postojanje istoimenih tvrtki u nekoliko europskih zemalja.

Dosadašnjem predsjedniku asocijacije Pro Silva Europa, prof. dr. Jean-Philippe Schutzu, istekao je mandat, pa je ovogodišnja konferencija imala izborni karakter. Za novog predsjednika izabran je Phil Morgan, predstavnik Velike Britanije.

Sljedeća konferencija održat će se u Solunu, u Grčkoj, a datum će se naknadno utvrditi.

Terenski dio konferencije sastojao se od prezentacije nekoliko primjera gospodarenja u državnim i privatnim šumama hrasta kitnjaka koje se u ovom dijelu Francuske prostiru na 175.000 ha. Domaćini ih nazivaju "zelenim zlatom" i "hrastovim kraljevstvom". Prvog dana ekskurzije predsjednik asocijacije je istaknuo kako su među delegatima i predstavnici Hrvatske – zemlje koja je uz Francusku poznata po lijepim i dobro gospodarenim hrastovim šumama.

Bili su to poticaji za razmjenu mišljenja s francuskim kolegama koje smo pozvali u posjet.

Prezentirana su dva tipična načina gospodarenja francuskim hrasticima koji se razlikuju ovisno o vlasniku šume. U šumama koje su u državnom vlasništvu primjenjuje se klasično regularno gospodarenje u dugoj ophodnji i uz uporabu oplodnih sječa na velikim površinama. U šumama šumoposjednika tradicionalno je rašireno gospodarenje u niskom i srednjem uzgojnom obliku. Međutim, u novije doba ovaj način gospodarenja se nastoji promijeniti metodama posrednog prevođenja u visoke trajne raznodobne šume. Opisat ćemo po jedan primjer od svakog načina gospodarenja.

Državnom šumom de Berce gospodari francuska uprava za šume (Office National des Forêts – ONF). Prezentiran je primjer klasičnog regularnog gospodarenja u šumskom bazenu hrasta kitnjaka koji se prostire na 5400 ha, na ravničarskom do blago valovitom terenu nadmorskih visina u rasponu 100–400 m, na staništu koje karakteriziraju acidofilna tla i prosječna godišnja količina oborine 500–800 mm s izraženim nedostatkom u vegetacijskom razdoblju te prosječna godišnja temperatura zraka od 10 °C. Slične stanišne prilike vrijede i za ostale posjećene lokalitete.

Tradicija regularnog gospodarenja u ovoj šumi traje od 17. stoljeća, a obuhvaća ophodnju 180–200 godina tijekom koje se uzgajaju hrastova stabla minimalnog prsnog promjera od 70 cm, maksimalne širine goda 2,5 mm i visine do 50 m. Vitalitet starih hrastovih stabala je visok, nije zabilježena masovnija pojava sekundarnih šetnika i odumiranja.

Državne šume se uzgajaju u visokom uzgojnom obliku, u dugim ophodnjama od najmanje 180 godina. Prirodno pomlađivanje se ostvaruje klasičnim oplodnim sječama na velikim površinama.

Pomlađivanje sastojina ostvaruje se prirodno, pomoću oplodnih sječa, u tri do četiri sijeka tijekom pomladnog razdoblja od 10 godina. Postupnim otvaranjem sklopa i produljenjem pomladnoga razdoblja uvođenjem naknadnog sijeka kontrolira se gustoća korova i konkurentskih vrsta drveća i gmlja, pa nema potrebe za dodatnim zaštitnim sredstvima. Problema nema niti s biljnim bolestima, glodavcima i divljači. Pomladne površine nisu ograđene.

Njega se sastoji u jednoj intervenciji čišćenjem kod prosječne visine hrasta 6–8 m. Njome se uklanjaju konkurentske vrste drveća (bukva) te intenzivno reduciraju hrastovi čija se gustoća svede na 3600 kom./ha. Prva njega proredom se obavlja kod dominantne visine 12–15 m na način da se gustoća glavne vrste drveća svede na 1000 kom./ha. Potom se prorede obavljaju u turnusima 6–8 godina do dobi 45–65 godina (dominantna visina približno 18 m) kada se izabere 60–80 najkvalitetnijih stabala. Od te dobi prorjeđivanje se obavlja svakih 8–10 godina, s ciljem pomaganja odabranim stablima (klasična francuska visoka proreda) do kraja ophodnje od 180 godina. Jedna od značajki strukture ovih sastojina je nedostatak podstojne etaže. Domaćini priznaju kako to stvara probleme kod zaštite tla od korova i prilikom pomlađivanja.

Privatna hrastova šuma Vibraye prostire se na površini od 2385 ha, a nastala je kao rezultat udruživanja malih šumoposjednika. Stručno osoblje čine jedan revirnik i dva šumarska tehničara. Povremeno se upošljavaju dva djelatnika koji obave administrativne poslove. Do početka 20. stoljeća šumom se gospodarilo u srednjem uzgojnom obliku. Hra-

stovi iz sjemena su se uzgajali u dugim ophodnjama i odabirali sukladno potrebama šumoposjednika. Pratilice su se uzgajale u obliku panjače, u kratkoj ophodnji 16–20 godina, za ogrijevno drvo. Od druge polovice 20. stoljeća posrednim načinom, sustavnim prorjeđivanjem u desetgodišnjim turnusima i intenzitetima 20–25 %, nastoji se povećati gustoća kvalitetnih hrastovih stabala iz sjemena te oblikovati podstojnu etažu i tako posredno obaviti konverzija u visoki uzgojni oblik. Na pojedinim lokalitetima iskorištene su progale nastale vjetroizvalama za formiranje pomladnih jezgri hrasta koje bi trebale poslužiti kao početak buduće raznodobne grupimične strukture.

Gospodarenje privatnim šumama u niskom uzgojnom obliku

Gospodarenje privatnim šumama u srednjem uzgojnom obliku karakteriziraju duge ophodnje za glavnu vrstu drveća koja se uzgaja iz sjemena i kratka ophodnja sporednih vrsta drveća koje se uzgajaju iz panja

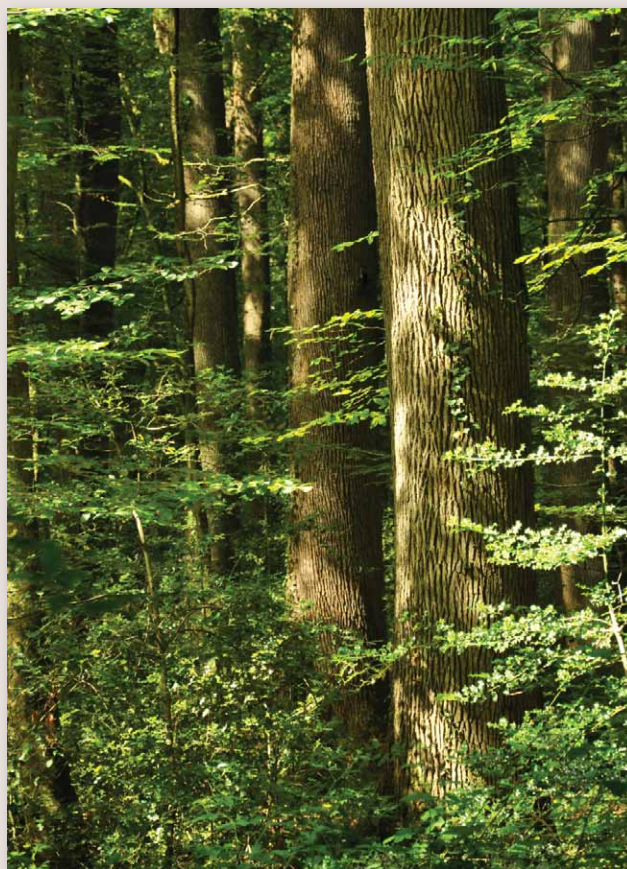

Pomladna jezgra hrasta kitnjaka kao početak prirodnoga pomlađivanja oplodnim sječama na malim površinama. Problemi nastaju zbog malih površina pomladnih jezgri i sporog tempa njihova proširivanja, što šumskouzgojnim svojstvima te vrste drveća ne odgovara.

Veličanstvena hrastova stabla u rezervatu Clos u dobi od preko 300 godina

U rezervatu Clos prezentirana je stara hrastova sastojina, u dobi od preko 300 godina. Godina postanka je približno 1669., a dendrometrijski podaci iz 2001. godine su: gustoća hrasta 53 komada po hektaru, temeljnica 35,3 m²/ha, volu-

Rezervat Clos podsjeća na neke naše stare sastojine hrasta lužnjaka. Bio je to dovoljan razlog za usporedbu francuskih i hrvatskih hrastovih šuma te poziv domaćinima da nas posjete.

men 574 m³/ha, prosječni prsni promjer 92 cm, dominantna visina 53 m. Zanimljivo je kako su stabla u tako visokoj dobi vitalna, dugog i pravnog debla, pa se mogu usporediti s našim starim lužnjakovim stablima iz Ettienovih fotografija.

